

บทที่ 2

ผู้วางรากฐานทฤษฎีสรรวิทยา

(Forerunners of Phonological Theory)

เค้าโครงเรื่อง

1. นักปราชญ์ทางภาษาชาวอินเดียและกรีก
2. กลุ่มนักสัทศาสตร์คลาสสิก (Classic Phoneticians)
3. นักสรรวิทยา Baudouin de Courtenay
4. นักปราชญ์ภาษา Ferdinand de Saussure
 - 4.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการมองภาษา
 - 4.2 แนวความคิดความแตกต่างระบบสัญลักษณ์
 - 4.3 แนวความคิดเกี่ยวกับชนิดของความสัมพันธ์ของหน่วยเสียง

สาระสำคัญ

1. วิชาสรรวิทยาเป็นศาสตร์ที่สมบูรณ์ได้สืบเนื่องมาจากผลงานที่สำคัญของปรมาจารย์ทางภาษาศาสตร์หลายท่านจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ก่อนที่วิชาสรรวิทยาจัดเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งของภาษาศาสตร์ วิชาสรรวิทยาได้วิวัฒนาการเป็นศาสตร์ที่สำคัญที่สุดในการศึกษาภาษาของมนุษย์
3. วิชาสรรวิทยาได้ถือกำเนิดมาได้เพราะผลงานที่สำคัญของนักปราชญ์ทางภาษาแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มคือ นักปราชญ์ทางภาษาของชาวอินเดียและกรีก นักสัทศาสตร์กลุ่มคลาสสิก (Classic Phoneticians) นักสรรวิทยา Baudouin de Courtenay นักปราชญ์ทางภาษา Ferdinand de Saussure

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาอ่านและทำกิจกรรมของบทเรียนบทนี้แล้ว

1. นักศึกษาจะทราบถึงวิวัฒนาการของสรรวิทยา
2. นักศึกษาจะทราบถึงสาเหตุที่ทำให้วิชาสรรวิทยาได้กำเนิดขึ้นมาจากผลงานของนักภาษาหลายกลุ่ม

3. นักศึกษาจะทราบถึงผลงานที่สำคัญของปรมาจารย์ผู้วางรากฐานทฤษฎีทาง
สรีวิทยา

ทฤษฎีทางสรีวิทยาได้มีวิวัฒนาการอันยาวนานบนพื้นฐานของแนวความคิดของนักภาษา
เริ่มจากอดีตจนถึงปี ค.ศ. 1930 มีตามลำดับ ดังนี้

1. นักปราชญ์ทางภาษาชาวอินเดียและกรีก
2. นักสัทศาสตร์กลุ่มคลาสสิก (Classical Phoneticians)
3. นักสรีวิทยา Baudouin de Courtenay
4. นักปราชญ์ทางภาษา Ferdinand de Saussure

1. นักปราชญ์ทางภาษาชาวอินเดียและกรีก

นักปราชญ์ทางภาษาชาวอินเดียและกรีกต่างมีส่วนช่วยให้ทฤษฎีสรีวิทยากำเนิดขึ้นมาและ
เจริญรุ่งเรืองต่อมาในปัจจุบัน เพราะนักไวยากรณ์ภาษาของทั้งสองชาติต่างได้เสนอแนวทางในการ
ศึกษาภาษาที่นักภาษาศาสตร์ปัจจุบันยังได้ถือปฏิบัติอยู่ดังนี้

นักไวยากรณ์ภาษาชาวอินเดียมองภาษาประกอบด้วยหน่วยที่เรียกว่า “Segment” ซึ่ง
สามารถตัดแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ได้ (Segmental Analysis) ดังนั้น การตัดแบ่งภาษาออกเป็น
ส่วน ๆ นี้หมายถึงการตัดแบ่งตัวอักษรที่ใช้แทนเสียง ตัวอย่าง เช่น คำว่า “Linguistics” ถ้าจะทำ
การวิเคราะห์แบบนี้จะได้ 11 หน่วย (Segments) ดังนั้น แนวความคิดที่ว่าภาษานั้นสามารถตัด
ออกเป็นส่วนเล็ก ๆ ได้ จึงเป็นที่มาของการวิเคราะห์ภาษา การแยกแยะออกเป็นส่วน ๆ
(Phonological Analysis) ซึ่งได้วิวัฒนาการขึ้นจากนักปราชญ์ทางภาษาของอินเดียในอดีตจนถึง
ปัจจุบัน

นักไวยากรณ์ภาษาชาวกรีกชื่อ Patamjali (150 B.C.) ได้ตั้งทฤษฎีที่เรียกว่า Varna
Sphota ทฤษฎีนี้มีความคิดเกี่ยวกับภาษาว่า ทุกภาษาจะมีหน่วยที่เล็กที่สุดในจำนวนจำกัด หน่วยที่
เล็กที่สุดนี้เรียกว่า “Stoicheion” ซึ่งตรงกับตัวอักษร (letters) ในปัจจุบัน ความคิดของปราชญ์
ชาวกรีกนี้ได้มีวิวัฒนาการมาจนถึงที่เกิดของทฤษฎีว่าด้วยหน่วยเสียง (Phoneme Concept) ใน
สมัยต่อมา

กิจกรรมที่ 1 จงทำกิจกรรมที่กำหนดให้

1. ใช้แนวความคิดของนักไวยากรณ์ชาวอินเดีย ทำการวิเคราะห์ภาษาแบบ Segmental Analysis ของคำดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

m/o/u/n/t/a/i/n = 8 หน่วยเสียง (segments)

specialize = _____ "

population = _____ "

command = _____ "

insurance = _____ "

2. ใช้แนวความคิดของนักไวยากรณ์ชาวกรีก ทำการวิเคราะห์ภาษาตามทฤษฎี Varna Sphota ของคำในภาษา Tagalog ดังนี้

ตัวอย่าง [k/ʌ/p/ɛ/h] “กาแพ” = 5 หน่วย (Stoicheion)

[saŋʌh] “กิ่งไม้” = _____ "

[bukʌs] “เปิด” = _____ "

[gʌbɪh] “กลางคืน” = _____ "

[dʌmɪt] “เสื้อผ้า” = _____ "

2. กลุ่มนักสัตสาศตร์คลาสสิก (Classic Phonetician)

ในสมัยต้นศตวรรษที่ 19 กลุ่มนักสัตสาศตร์ที่มีชื่อเสียงนำโดย Sievers Jespersen และ Henry Sweet ต่างก็มีส่วนช่วยทำให้ทฤษฎีสัทวิทยาได้ถือกำเนิดขึ้นมาอย่างรวดเร็ว และผลงานของท่านถือว่าเป็นรากฐานของวิชาภาษาศาสตร์ต่อมา ได้แก่ การประดิษฐ์สัทอักษร (Phonetic Alphabets) เพื่อการบันทึกการออกเสียงหรือการถอดสัทลักษณ์ (Phonetic Transcription) ของแต่ละภาษา

แนวความคิดที่จะหาระบบสากลมาใช้แทนการออกเสียงเริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1888 โดยสมาคมสัตสาศตร์นานาชาติ (International Phonetic Association) มีชื่อย่อว่า “IPA” ระบบนี้ถือว่าเป็นระบบแรกหรือระบบที่เก่าแก่ที่สุด มีการถอดเสียงออกเป็น 2 ระดับ คือ การถอดเสียงแสดงหน่วยเสียง (Phonemic Transcription) และการถอดเสียงแสดงสัทลักษณ์ (Phonetic

Transcription) ระดับหลังจะใช้เครื่องหมายเสริมอักษร (Diacritics) เพื่อแสดงการออกเสียงที่ตรงกับเสียงเจ้าของภาษามากที่สุด

ระบบสัทอักษรของ IPA มักนิยมใช้ในบรรดานักสัตวศาสตร์ นักจิตวิทยา และกลุ่มของผู้ที่ศึกษาผู้มีปัญหาทางการออกเสียงโดยเฉพาะทางสาขา “Speech pathology” สำหรับนักภาษาศาสตร์ทั่ว ๆ ไปได้ดัดแปลงระบบใหม่ขึ้นมาพร้อม ๆ กันกับนักการศึกษา การทำพจนานุกรมก็ได้เอาแนวความคิดนี้มาดัดแปลงทำระบบเสียงสัทอักษรออกมาในแบบเดียวกัน ดังการเปรียบเทียบตารางของสัทอักษรข้างล่าง (ตาราง 1) และ เครื่องหมายเสริมอักษร (Diacritics) ของ IPA (ตาราง 2) นักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาเปรียบเทียบและเข้าใจถึงหลักการใช้ระบบสัทอักษรและเขียนสัทอักษร เพราะจะทำให้มีเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ภาษาได้แม่นยำ สามารถอ่านผลงานทางภาษาได้อย่างเข้าใจ

ตาราง 1 ตารางเปรียบเทียบระบบสัทอักษรทั้ง 6 ระบบ

IPA	Webster's 2d ed.*	Webster's New World†	American College‡	Webster's 3d ed.§	Linguist's alphabet
i	ē	ē	ē	ē	iy
ɪ	ī	ī	ī	ī	i
e	ā	ā	ā	ā	ey
ɛ	ē	e	ē	e	e
æ	ā	a	ā	a	æ
ɑ	ō	ā o	ā	ā	ɑ
o	ō	ō	ō	ō	o
u	oo	oo	oo	u	u
ʊ	oo	oo	oo	ū	uw
ʌ	ū	u	ū	e	e
ɹ	ūr	ūr	ūr	er	er
ɛ	(italics)	e	e	e	e
ɛr	ēr	ēr	er	er	er
ai	ī	ī	ī	ī	ay
oi	oi	oi	oi	oi	oy
ju	ū	ū	ū	yū	yuw
au	ou	ou	ou	au	aw
p	p	p	p	p	p
t	t	t	t	t	t
b	b	b	b	b	b
d	d	d	d	d	d
k	k	k	k	k	k
g	g	g	g	g	g
tʃ	ch	ch	ch	ch	ç
dʒ	j	j	j	j	ʒ
f	f	f	f	f	f
v	v	v	v	v	v
θ	th	th	th	th	θ
ð	th	th	th	th	ð
s	s	s	s	s	s
z	z	z	z	z	z
ʃ	sh	sh	sh	sh	ʃ
ʒ	zh	zh	zh	zh	ʒ
h	h	h	h	h	h
m	m	m	m	m	m
n	n	n	n	n	n
ŋ	ng	ŋ	ng	ŋ	ŋ
l	l	l	l	l	l
w	w	w	w	w	w
hw	hw	hw	hw	hw	w
j	y	y	y	y	y
r	r	r	r	r	r

ตาราง 2 ตารางเครื่องหมายเสริมอักษรของระบบ IPA

Symbol	Description	Example
[~]	Nasal resonance	[sĩŋ θrũ ð̃ nðz]
[v]	Voiced, or weak and un aspirated	[bʌt̪ə ɪz beɪt̪ə]
[h]	Voiceless (breathed)	[zæd̪] is about like [sæt̪]
[ɸ]	Labialization (lip rounding)	[ræbɪt̪] is like [wæbɪt̪]
[̪]	Dentalization (linguadental rather than lingua-alveolar)	[t̪ɪm]
[̠]	Retroflexed (palatized)	[d̠] [n̠] [l̠] [t̠] [ʒ̠] [ʃ̠]
[̡]	Raised tongue	[i̡] is like [i]
[̣]	Lowered tongue	[ị] is like [ɪ]
[̤]	Fronted tongue (also [-])	[a̤] is like [æ]
[̥]	Retracted tongue	[æ̥] is like [a]
[̦]	Centralized vowel	[i̦] is like [ɨ]
[i ^h]	Example of vowel modifier	[sti ^h]
[f ^h]	Example of consonant modifier	[f ^h æŋ] is like [v ^h æŋ]
[-]	Tie mark to indicate diphthong or affricate	[dʒɔɪŋ]
[-̚]	Unreleased	[hæt̪-̚taɪm]
[N]	Nasal release	[kæt̪ ^N]
[L]	Lateral release	[bat̪ ^L]
[h]	Aspirate release	[hæp ^h]
[ʰ]	Affricate release (sometimes used for aspirate release)	[hæt̪ ^ʰ]
[ˈ]	Primary stress	[ˈtɛləˌfɒŋ]
[ˌ]	Secondary stress	[ˈtɛləˌfɒŋ]
[̩]	Syllabic consonant	Especially [l̩] [m̩] [n̩]
[˩]	Low pitch level	
[˨]	Medium pitch level	
[˧]	High pitch level	[˩ its əŋ ə˨ stɑ˩ n̩ ɪŋ˨ θɪŋ]
[˦]	Very high pitch level	
[↗]	Upward inflection	[wel ↗]
[→]	Level inflection	[wel nau →]
[↘]	Downward inflection	[go hom ↘]
[ː]	Half-long	[nat bæːd]
[:]	Long	[oː hi waz]
[ː]	Short pause	[wel aɪ dont no]
[ː]	Long pause	[dont nat hɪr]
[+]	Open juncture	[dʒæk ⁺ kɔld]

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเกี่ยวกับสัทอักษรจากตาราง 1-2

- เปรียบเทียบสัทอักษรระบบ IPA และระบบของนักภาษาศาสตร์ (linguist) เติมข้อความดังต่อไปนี้ให้สมบูรณ์
 - ระบบของ IPA และระบบของนักภาษาศาสตร์ต่างใช้สัทอักษร _____ ตัว สำหรับแทนที่หน่วยเสียงสระและ _____ ตัว สำหรับแทนที่หน่วยเสียงพยัญชนะ
 - สำหรับระบบเสียงสระ ระบบสัทอักษรทั้งสองใช้สัญลักษณ์ที่เหมือนกัน _____ ตัว
 - สำหรับระบบเสียงพยัญชนะระบบสัทอักษรทั้งสองใช้สัญลักษณ์ที่เหมือนกัน _____ ตัว ที่ไม่เหมือนกัน _____ ตัว
- จงเติมช่องว่างดังต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

ระบบเสียงสระ	
ระบบ IPA	ระบบนักภาษาศาสตร์
i	
	i
e	
	e
a	
	uw
^	
	r
ð	
	ay
	aw

ระบบเสียงพยัญชนะ	
ระบบ IPA	ระบบนักภาษาศาสตร์
tʃ	
	ǰ
ʃ	
	z̃
hw	
	y

- จงออกเสียงคำว่า “twinkle” ออกเป็น 2 ระดับ คือ
การถอดเสียงแสดงหน่วยเสียง = _____
(phonemic transcription)

การถอดเสียงแสดงสัญลักษณ์ = _____

(phonetic transcription)

จากสัทอักษรทั้งสองระดับของท่าน จงจำแนกชนิดของสัทอักษรดังนี้

สัทอักษรแสดงหน่วยเสียง (Phonemic Alphabets) มี _____ ตัว ได้แก่ _____

สัทอักษรแสดงรายละเอียดของหน่วยเสียง (Phonetic Transcription) มี _____ ตัว ได้แก่ _____

4. จงจับคู่ข้อความทั้งสองกลุ่มที่มีความหมายสัมพันธ์กันดังตัวอย่าง

A		B	
_____	[^] เครื่องหมายหมวกคว่ำ	(1) แสดงวรรณยุกต์ขึ้น-ตก (เสียงโท)	
_____	[~] เครื่องหมายคลื่นเดี่ยวบนสระ	(2) แสดงการออกเสียงพร้อมกับกลุ่มลม	
_____	[ʰ] เครื่องหมายการออกเสียงที่มีกลุ่มลม	(3) แสดงการออกเสียงอุบ	
_____	[ː] เครื่องหมายวงแหวนเล็ก	(4) แสดงการออกเสียงนั้นยาวขึ้นอีกครั้งหนึ่ง	
_____	[+] เครื่องหมายบวก	(5) แสดงการออกเสียงขึ้นจมูก	
_____	[-] เครื่องหมายลบ	(6) แสดงการออกเสียงวรรณยุกต์สูงขึ้น (เสียงตรี)	
_____	[:] เครื่องหมายแสดงความยาว	(7) แสดงการใช้อักษรนั้นเป็นแกนพยางค์	
_____	[ˀ] เครื่องหมายขีดเฉียงขึ้นขวา	(8) แสดงการออกเสียงวรรณยุกต์ตก-ขึ้น (เสียงจัตวา)	
_____	[ʷ] เครื่องหมายหมวกหงาย	(9) แสดงการหยุดออกเสียง	
_____	[ˑ] เครื่องหมายขีดตรงใต้อักษร	(10) แสดงการลดความถี่ของเสียง	

5. จงฝึกอ่านศัพท์อักษรดังต่อไปนี้ และเขียนกลับเป็นตัวอักษร

1. [onk wən lətð]

2. [ju ət tu si ðə bɔɪ]

3. [plɪz rɪmɛmbə ðə trænskrɪpʃən]

4. [dɪdʒu hæv ɛni buks]

5. [fənetɪks ɪz ɪzi sɑmtaɪmz]

3. นักสัทวิทยา Baudouin de Courtenay (1845-1929)

Baudouin เป็นนักภาษาศาสตร์ชาวโปแลนด์ แต่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศรัสเซีย Baudouin เป็นผู้ที่ได้สมญาว่าเป็นผู้วางรากฐานทฤษฎีทั้งทางสัทศาสตร์และทางสัทวิทยา ผลงานของท่านได้เป็นรากฐานการวิจัยภาษาของนักภาษาในสมัยต่อ ๆ มา จนถึงปัจจุบัน

สำหรับวิชาสัทศาสตร์ Baudouin ได้วางหลักเกณฑ์ขอบเขตของการศึกษาสัทศาสตร์ออกเป็น 3 ตอนคือ

1. ศึกษาวิเคราะห์สัทวิทยาของอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียง
2. ศึกษาวิเคราะห์ถึงบทบาทของเสียงภายในระบบของแต่ละภาษา
3. ศึกษาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของเสียง

สำหรับวิชาสัทวิทยา ท่านได้วางแนวทางการศึกษาภาษา และนำเอาความคิดเกี่ยวกับหน่วยเสียง เข้ามาวิเคราะห์ศึกษาอย่างลึกซึ้ง เป็นบุคคลแรกที่ให้ชื่อ “Phoneme” สิ่งที่ท่านได้มีอิทธิพลต่อนักสัทวิทยาในปัจจุบันก็คือ ความคิดที่ว่าภาษาเป็นเรื่องของขบวนการทางจิตใจ (language as psychological phenomenon) ดังนั้น หน่วยเสียง (phoneme) นอกจากจะเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษา มีสัทสมบัติ (phonetic and phonological properties) แล้วยังมีคุณค่าทางจิตใจด้วย ดังนั้น หน่วยเสียงจึงจัดว่าเป็น “psychological unit” นั่นก็คือว่าการที่มนุษย์จะ

เปล่งคำพูดออกมาได้นั้น นอกจากจะมีอวัยวะที่ใช้ในการพูดแล้ว ยังต้องมีการรับรู้ทางด้านจิตใจ ด้วย ดังนั้น การศึกษาภาษาต้องศึกษาทั้งอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและสถานภาพเกี่ยวกับการรับรู้ของจิตใจ

Baudouin ได้เขียนหนังสือเรื่อง “Versuch Lener Theorie Phonetischer Alternation” ในปี ค.ศ. 1895 ในหนังสือเล่มนี้ ท่านได้ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงการออกเสียงของหน่วยเสียง (Alternation) ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 การเปลี่ยนแปลงเกิดจากอิทธิพลของสัทสมบัติของหน่วยเสียงที่อยู่ใกล้เคียงกัน (Phonetically Conditioned Alternation) เช่น การออกเสียง [s] และ [z] ของรูปพหูพจน์ในภาษาอังกฤษขึ้นอยู่กับสัทสมบัติ “โฆษะ” (voiced) หรือ “อโฆษะ” (voiceless) ของหน่วยเสียงสุดท้ายของคำนาม ตัวอย่างเช่นการออกเสียงของคำว่า “cats” ออกเสียง [k^hæts] แต่คำว่า “dogs” ออกเสียงเป็น [dɔgz]

แบบที่ 2 การเปลี่ยนแปลงเกิดจากอิทธิพลของชนิดของคำนั้น ๆ เป็นผู้กำหนด (Morphologically Conditioned Alternation) เช่น คำว่า “ox” [aks] รูปพหูพจน์คือ “oxen” [aksən] หรือคำว่า “wife” [waif] พหูพจน์คือ “wives” [waivz] การออกเสียงรูปพหูพจน์ของคำดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะคำนี้เท่านั้น ไม่เกิดกับคำอื่น ๆ

กิจกรรมที่ 3 หน่วยเสียงและองค์ประกอบของหน่วยเสียง

1. ตามแนวความคิดของ Baudouin หน่วยเสียง (Phoneme) คืออะไร จงตอบสั้น ๆ แต่ได้ความ

2. องค์ประกอบของหน่วยเสียง (Phoneme) มีอะไรบ้าง

3. เมื่อการศึกษาเสียงต้องศึกษาการรับรู้ของจิตใจด้วย ทำให้ขอบเขตของการศึกษากว้างหรือแคบอย่างไร จงอธิบายถึงผลดีและผลเสียของแนวความคิดนี้ของ Baudouin

4. จงวิเคราะห์รูปพหูพจน์ของคำ (1) - (10) และระบุว่าป็นอิทธิพลทางเสียง (PCA) หรืออิทธิพลทางคำ (MCA) ตามแนวความคิดของ Baudouin

1. father	_____	6. oxen	_____
2. children	_____	7. thieves	_____
3. knives	_____	8. windows	_____
4. evenings	_____	9. envelopes	_____
5. stamps	_____	10. eye-glasses	_____

4. นักปราชญ์ทางภาษา Ferdinand de Saussure (1857-1913)

Ferdinand de Saussure เป็นนักภาษาศาสตร์ชาวสวิส ผู้ได้สมญาว่า บิดาของนักภาษาศาสตร์โครงสร้างนิยมของยุโรป (European Structuralism) ท่านเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาภาษาศาสตร์ของยุโรปและมีอิทธิพลต่อนักภาษารุ่นหลังตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 ตลอดมาจนถึงศตวรรษที่ 19

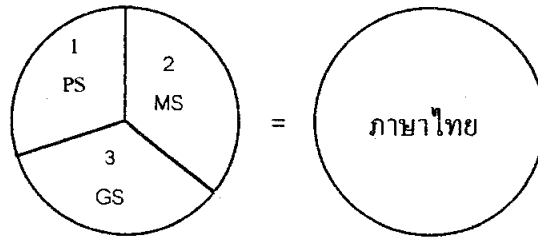
ผลงานของท่านได้ถูกรวบรวมพิมพ์อยู่ในหนังสือเรื่อง “Cours de Linguistique Generale” (1916) และถือว่าเป็นหลักการของนักภาษาศาสตร์โครงสร้างนิยม ซึ่งอาจจะสรุปสั้น ๆ ดังนี้

4.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการมองภาษา

แนวความคิดเกี่ยวกับการมองภาษาเปรียบเสมือนระบบโครงสร้างใหญ่ (language as system) ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีระบบของหน่วยต่าง ๆ หลายระบบ ความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ เหล่านี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ภายในระบบเดียวกันกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยแต่ละหน่วยกับระบบโครงสร้างทั้งหมด

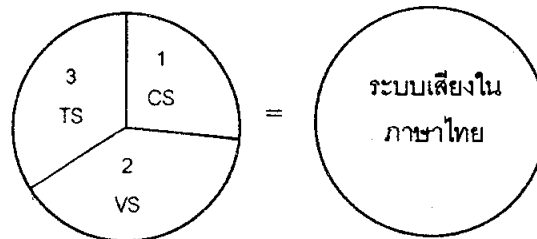
ตัวอย่างภาษาเกิดจากระบบของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ภายในระบบ

ตัวอย่างที่ 1: ภาษาไทยเกิดจากระบบของความสัมพันธ์ของระบบโครงสร้างใหญ่สามส่วน คือ ระบบโครงสร้างของเสียง (Phonological System) ระบบโครงสร้างของคำ (Morphological System) และระบบโครงสร้างของประโยค (Grammatical System)

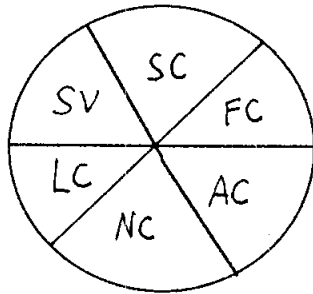
จากภาพ แสดงแนวความคิดของ Saussure ว่า ภาษาเกิดจากระบบของความสัมพันธระหว่าง PS + MS + GS

ตัวอย่างที่ 2 : ระบบโครงสร้างของเสียงในภาษาไทย (Thai Phonological System) เกิดจากความสัมพันธ์สามส่วน คือ ระบบพยัญชนะ (Consonantal System) ระบบเสียงสระ (Vowel System) และระบบวรรณยุกต์ (Tonal System)

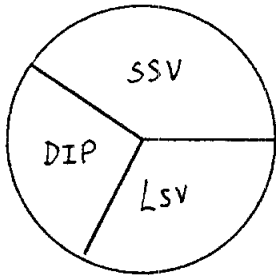
จากภาพ แสดงแนวความคิดของท่านว่าระบบเสียงในภาษาไทยเกิดจากระบบของความสัมพันธระหว่าง CS + VS + TS

ตัวอย่างที่ 3 : ระบบโครงสร้างของเสียงพยัญชนะเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง 4 ส่วน คือ พยัญชนะหยุด (Stop Consonants) พยัญชนะเสียดสี (Fricative Consonants) พยัญชนะกึ่งเสียดสี (Affricate Consonants) พยัญชนะนาสิก (Nasal Consonants) พยัญชนะเหลว (Liquid Consonants) และอัมสระ (Semi-vowels)

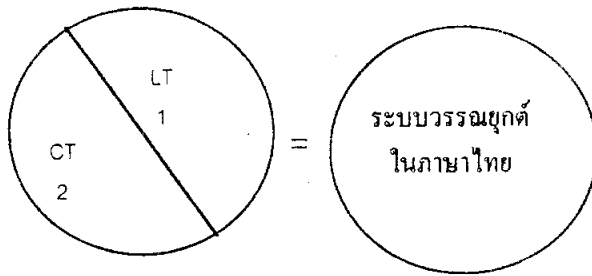
จากภาพ แสดงแนวความคิดของท่านว่าระบบเสียงพยัญชนะในภาษาไทยเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง SC + FC + AC + NC + LC + SV

ตัวอย่างที่ 4: ระบบโครงสร้างของเสียงสระในภาษาไทยเกิดจากระบบของความสัมพันธ์ 3 ส่วน คือ สระเดี่ยวเสียงสั้น (Short Simple Vowels) สระเดี่ยวเสียงยาว (Long Simple Vowels) และสระประสม (Diphthongs)

จากภาพ แสดงความคิดของ Saussure ว่าระบบเสียงสระในภาษาไทยเกิดจากระบบความสัมพันธ์ของ SSV + LSV + DIP

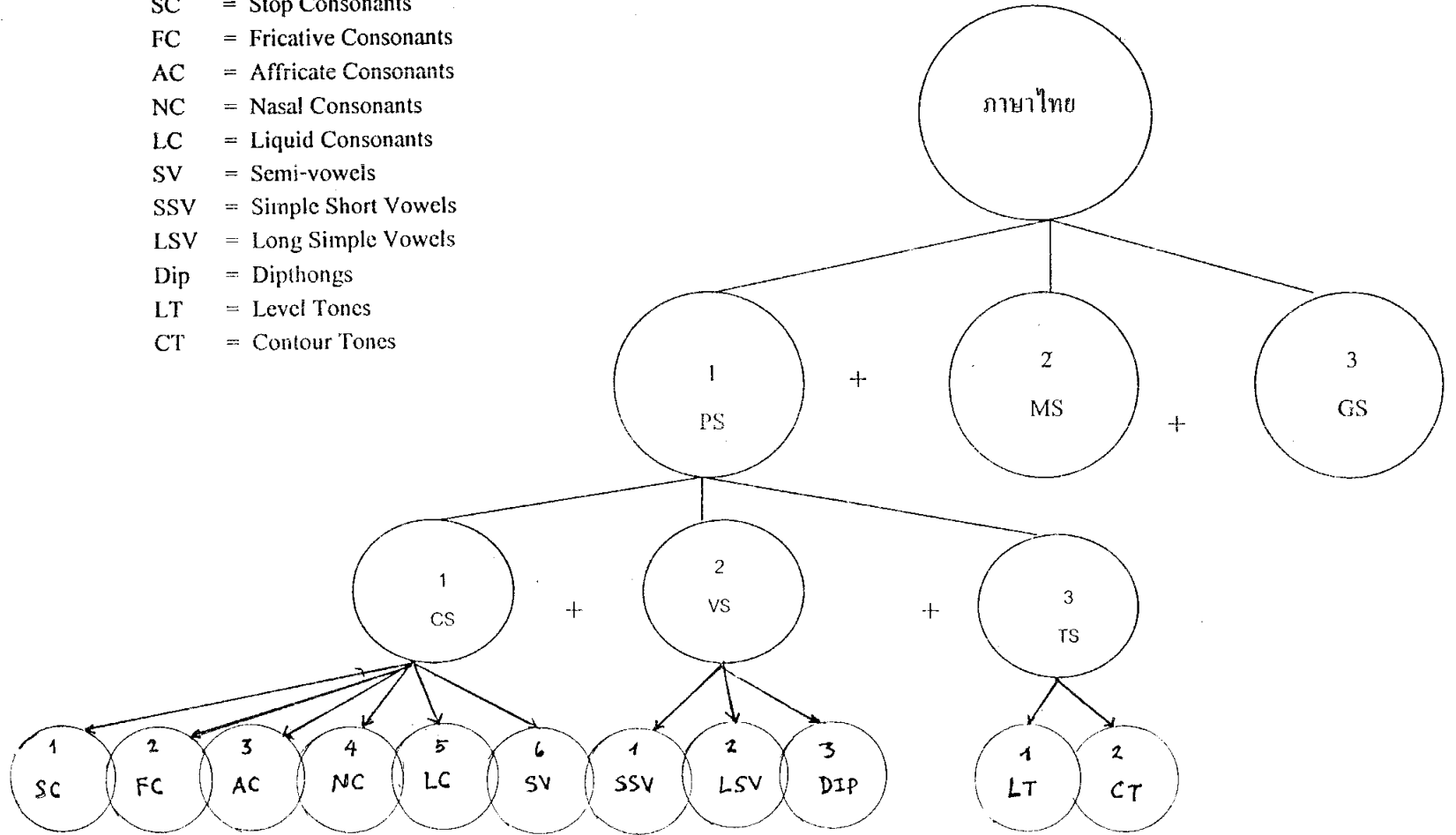
ตัวอย่างที่ 5: ระบบโครงสร้างของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเกิดจากความสัมพันธ์ 2 ส่วน คือ วรรณยุกต์เสียงเสมอ (Level Tones) และวรรณยุกต์ประสม (Contour Tones)

จากภาพ แสดงแนวความคิดของ ท่านว่าระบบเสียงวรรณยุกต์ใน ภาษาไทยเกิดจากระบบความสัมพันธ์ LT+CT

เมื่อประมวลแนวความคิดของนักภาษาศาสตร์ผู้มองภาษาเป็นระบบโครงสร้างใหญ่ (Language as a system) ซึ่งอาจจะจำลองภาพเฉพาะส่วนของทฤษฎีสรีวิทยา (phonology) ของระบบโครงสร้างของเสียงในภาษาไทย (Phonological System) ได้ดังภาพต่อไปนี้

- SC = Stop Consonants
- FC = Fricative Consonants
- AC = Affricate Consonants
- NC = Nasal Consonants
- LC = Liquid Consonants
- SV = Semi-vowels
- SSV = Simple Short Vowels
- LSV = Long Simple Vowels
- Dip = Diphthongs
- LT = Level Tones
- CT = Contour Tones

หมายเหตุ: เครื่องหมาย + แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนหรือหน่วย (elements)

จากภาพ แสดงถึงภาษาเป็นระบบอยู่ได้เพราะความสัมพันธ์ทั้งสองแบบ

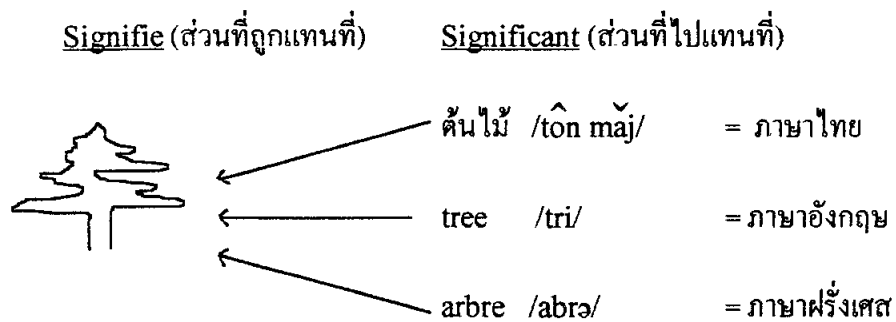
1. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของหน่วยเสียงภายในระบบเดียวกัน

ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงที่อยู่ในวงกลมเดียวกัน พยัญชนะหยุดในภาษาไทยมี 8 ตัว คือ /p, t, k, p^h, t^h, k^h, b, d/ ทุกตัวจะมีความสัมพันธ์ภายในซึ่งกันและกัน คือ /p/ สัมพันธ์กับหน่วยเสียงทั้ง 7 ตัวที่เหลือ /t, k, p^h, t^h, k^h, b, d/

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงแต่ละหน่วยกับโครงสร้างใหญ่ทั้งหมด ลักษณะความสัมพันธ์ลักษณะนี้แสดงให้เห็นจากเครื่องหมาย + ในภาพ

4.2 แนวความคิดระหว่างความแตกต่างของระบบสัญลักษณ์

เนื่องจากภาษาเป็นระบบของสัญลักษณ์ ดังนั้นในแต่ละภาษาจะต้องมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ถูกแทนที่ (signifie) ในส่วนที่ไปแทนที่ (significant) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ส่วนที่ไปแทนที่ (Significant) “ต้นไม้” เกิดจากการเรียงตัวของหน่วยเสียง (Phoneme) ของแต่ละภาษา ชนิดของการเรียงตัวของหน่วยเสียงอาจจะมีวิธีการไม่เหมือนกัน ดูเปรียบเทียบจากศัพท์อักษรทั้งสามภาษาคุณค่าของหน่วยเสียงในแต่ละภาษาก็อาจจะไม่เหมือนกันด้วย ตัวอย่างเช่น หลายภาษามีหน่วยเสียง /r/ แต่ค่าของมันไม่เหมือนกับเสียง /r/ ในภาษาไทยเป็นแบบลิ้นรัว (trill) สัญลักษณ์ /ř / ซึ่งตรงกันภาษาสเปน แต่เสียง /r/ ในฝรั่งเศสมีลักษณะเป็นเสียงเสียดสี /ʁ/

ดังนั้น การศึกษาคุณค่าของหน่วยเสียงที่มาเรียงตัวกันเป็น significant นั้นจำเป็นต้องศึกษาภายในระบบของแต่ละภาษา

4.3 แนวความคิดเกี่ยวกับชนิดของความสัมพันธ์ของหน่วยเสียง (Paradigmatic และ Syntagmatic Relations)

แนวความคิดของปราชญ์ท่านนี้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหน่วยเสียงภายในระบบของแต่ละภาษามี 2 แบบ คือ

แบบแรก คือ ความสัมพันธ์ด้านแนวตั้ง (Vertical) หรืออาจจะกล่าวว่าเป็นความสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยเสียงด้วยกันเองในแต่ละส่วนเรียกว่า “Paradigmatic Relation”

แบบที่สอง คือ ความสัมพันธ์ด้านแนวนอน (Horizontal) คือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมของหน่วยเสียง หรืออาจจะกล่าวว่าเป็นความสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยเสียงที่เกิดข้างหน้าหรือส่วนที่เกิดข้างหน้ากับส่วนที่เกิดข้างหลังของหน่วยเสียง เรียกว่า “Syntagmatic relation”

ความสัมพันธ์ทั้งสองถือว่าเป็นหัวใจของภาษาทำให้มีผู้นำไปอธิบายกับทุกระดับการศึกษาภาษา ตัวอย่างแนวความคิดนี้ในระดับของเสียงมีดังนี้

หน่วยเสียงพยัญชนะหยุดอิมโอะในภาษาอังกฤษมี 3 ตัว คือ / p, t, k / ทั้งสามหน่วยเสียงต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งสามมีสัทสมบัติที่เหมือนกัน คือ เป็นเสียงอิมโอะ เป็นเสียงพยัญชนะหยุดแตกต่างกันคือ ที่เกิด / p / เกิดริมฝีปาก / t / เกิดที่ปุ่มเหงือก / k / เกิดที่เพดานอ่อน ความสัมพันธ์ของหน่วยเสียงทั้งสามก่อให้เกิดระบบย่อยภายใน (Paradigm) แต่เมื่อ / p, t, k / ไปเกิดในพยางค์หน้าของคำ เช่น คำว่า “pan,” “tan,” “can” จะออกเสียงดังนี้

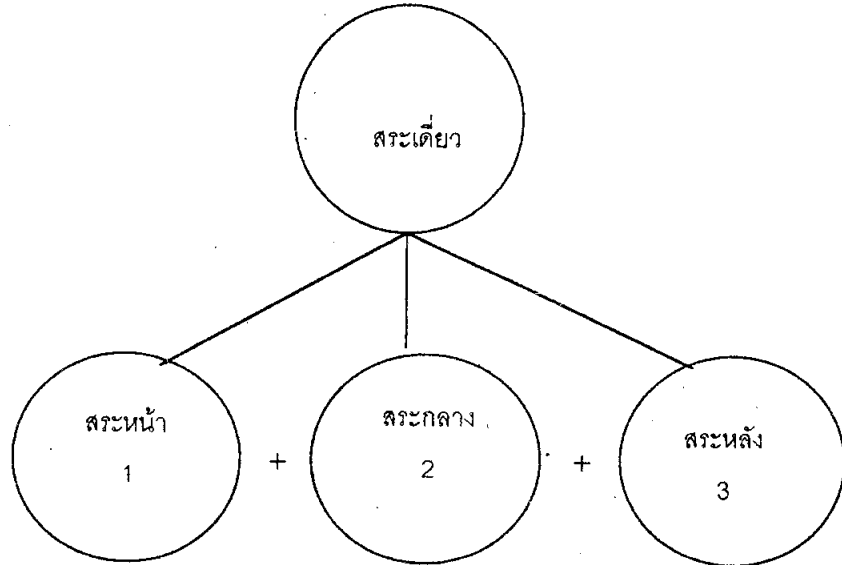
$\left. \begin{array}{l} /p^h \text{æn} / \\ /t^h \text{æn} / \\ /k^h \text{æn} / \end{array} \right\}$	$>$	$/p, t, k / \text{ ออกเสียงเป็น } [p^h, t^h, k^h] \text{ เพราะเกิดตำแหน่งหน้าของคำ (Syntagmatic)}$
---	-----	--

กล่าวโดยสรุป / p, t, k / ต่างมีความสัมพันธ์ต่อกันภายในระบบเดียวกัน แต่เมื่อทั้งคู่เกิดในตำแหน่งหน้าของคำทำให้ออกเสียงมีกลุ่มลมตามมาทุกตัว เมื่อสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทำให้มีความสัมพันธ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมด้านหน้าหรือหลังของหน่วยเสียง

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ใช้ข้อมูลภาษาไทยบทที่หนึ่งอ้างอิง

1. จงเติมตารางแสดงความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

ก. ความสัมพันธ์ระหว่างสระเดี่ยวเสียงสั้น (Single vowels) ในภาษาไทยทางด้านส่วนของหน้า-หลังของลิ้น (Tongue Position)

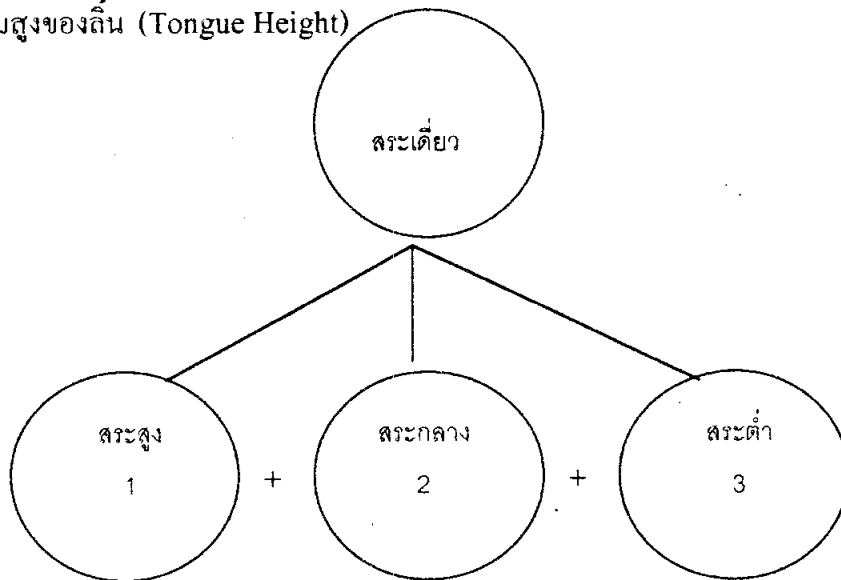

1. สระหน้า (Front Vowels) ความสัมพันธ์ทางด้านแนวตั้ง (Paradigmatic) ระหว่างหน่วยเสียงทั้งหมดมี _____ หน่วยเสียง ได้แก่ _____

2. สระกลาง (Central Vowels) ความสัมพันธ์ทางด้านแนวตั้ง (Paradigmatic) relation ระหว่างหน่วยเสียงทั้งหมดมี _____ หน่วยเสียง ได้แก่ _____

3. สระหลัง (Back Vowels) ความสัมพันธ์ทางด้านแนวตั้ง (Paradigmatic) ระหว่างหน่วยเสียงทั้งหมดมี _____ หน่วยเสียง ได้แก่ _____

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างสระเดี่ยวเสียงสั้น (Single Vowels) ในภาษาไทย ทางด้าน
ความสูงของลิ้น (Tongue Height)

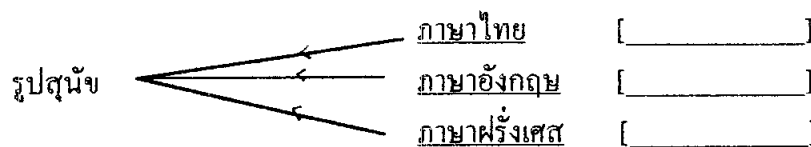

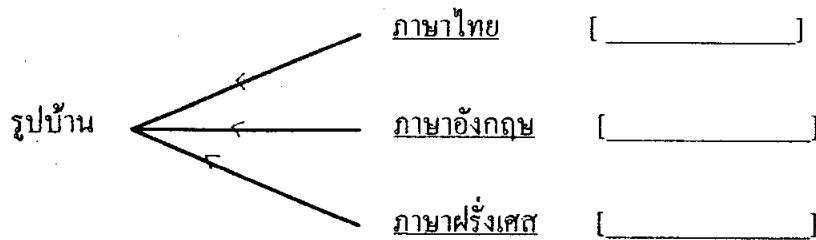
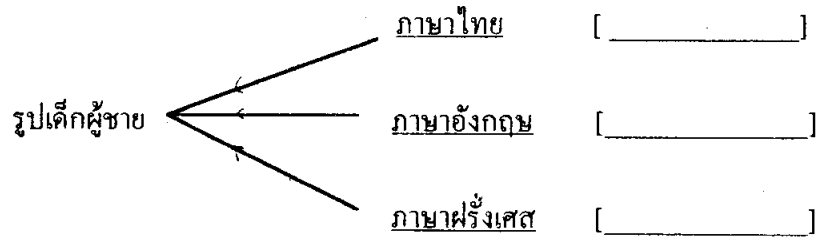
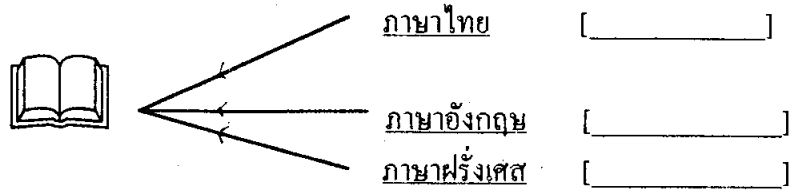
1. สระสูง (High Vowels) ความสัมพันธ์ทางด้านแนวตั้ง (Paradigmatic) ภายในหน่วยเสียงสระทั้งหมดมี _____ หน่วยเสียง ได้แก่ _____
2. สระกลาง (Mid Vowels) ความสัมพันธ์ทางด้านแนวตั้ง (Paradigmatic) ภายในหน่วยเสียงสระทั้งหมดมี _____ หน่วยเสียง ได้แก่ _____
3. สระต่ำ (Low Vowels) ความสัมพันธ์ทางด้านแนวตั้ง (Paradigmatic) ภายในหน่วยเสียงสระทั้งหมดมี _____ หน่วยเสียง ได้แก่ _____

2. จงเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

ส่วนที่ถูกแทนที่ (Signifie)

ส่วนที่ไปแทนที่ (Significant)

3. จงขีดเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางด้านแนวนอน (Syntagmatic Relation) ในสรวินิยา

- 1. เมื่อมีพยัญชนะนาสิกตามมา สระ /æ/ ออกเสียงเป็น /ɛ/ ในภาษาอังกฤษ
- 2. เมื่อเกิดตำแหน่งท้ายคำ เสียงพยัญชนะ /t/ ออกเสียงเป็น /t̚/ หรือ /tʰ/
- 3. มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงในภาษาไทย
- 4. ความยาวของเสียงสระในพยางค์จะยาวขึ้น ถ้าพยัญชนะที่ตามมาเป็นโฆษะ
- 5. ภาษาไทยไม่มีเสียงพยัญชนะหยุดในฐานะเพดานอ่อน
- 6. ภาษาอังกฤษ เสียง /ŋ/ เกิดไม่ครบ 3 ตำแหน่ง
- 7. เสียงเน้นหนักในคำไม่มีในภาษาไทย
- 8. ในภาษาไทยตำแหน่งแรกของพยางค์ต้องเป็นเสียงพยัญชนะ